

Sant Sebastià

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Encreuament camí de Sant Sebastià amb antiga N-II
Emplaçament A peu del camí de Sant Sebastià, al límit amb el terme de Castellolí

Coordenades:

Latitud: 41.58482
Longitud: 1.66977
UTM Est (X): 389119
UTM Nord (Y): 4604535

Classificació

Número de fitxa 08143 - 29
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Renaixement
Segle XV-XVII
Any 1690
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La teulada s'ha esfondrat i hi ha diversos arbres a sota-teulada. L'interior està molt degradat després d'un incendi en el decurs de la guerra civil.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL núm. 5079-I (PGOU 13/12/2000)
Número inventari IPA, núm. 5864
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic/ Santa Maria, 2 - Vic
Autoria de la fitxa Josep-Vicenç Mestre i Casanova

Descripció

Capella d'una sola nau de planta rectangular, sense absis diferenciats, amb una dimensió aproximada de 7,50x12,70 m. La nau està orientada a sud, lleugerament inclinada vers ponent. La capella de Sant Sebastià seria de construcció tardana, probablement bastida entre els segles XV i XVI.

S'accedeix a la capella a través d'un portal de punt rodó adovellat amb una inscripció a la clau amb data de 1690, la qual correspon a una reforma posterior. L'arc mostra les dovelles ben treballades fins a l'imposta. Els brancals del portal presenten un molt mal estat de conservació, amb els carreus desfigurats i, alguns d'ells, bastant estrets en relació a l'amplada de les dovelles de l'arc. L'edifici té cadenes cantoneres de pedra tallada en travertí i murs construïts amb paredat irregular de pedra sense tallar agafat amb morter de calç i arena. Sobre el portal hi ha un ull de bou construït amb dues peces de pedra encaixades, que dóna al cor de l'ermita. Sobre la coberta es conserva l'arrencament d'una antiga espadanya. A la façana de llevant s'identifica una finestra d'arc de mig punt aparellada. La resta de façanes no disposen de cap obertura visible.

Coberta a dos vessants de teula ceràmica tipus aràbiga amb carener centrat perpendicular a la façana principal i ràfec de quatre filades mixtes a tot el seu perímetre. La teulada apareix coberta de vegetació i arbrat, el qual ha arrelat a la teulada i murs de l'edifici, envoltant l'espai interior i sostenint les seves voltes.

L'interior de la nau està totalment enrunat, presentant greus patologies estructurals i deteriorament de tots els elements constituents. La capella està coberta per tres voltes per arista separades per dos arcs faixons, els quals defineixen tres àmbits: l'entrada sota cor, la nau central i el presbiteri. A la banda de ponent de l'entrada hi ha una escaleta d'obra que comunica amb el cor, tapiada i en molt mal estat. Des de la nau central es puja al presbiteri a través d'un esglaó de 20 cm que va de banda a banda de la nau. L'altar està adossat al fons de la capella i recolza sobre una plataforma situada en un nivell superior del presbiteri.

La capella disposava de dos altars secundaris situats dins de dues fornícules acabades part central de la nau.

En el mur de llevant que tanca el presbiteri hi ha la finestra tapiada. Finestra de petites dimensions acabada amb arc de punt rodó i atrompetat vers l'interior.

La capella conserva el paviment de cairó ceràmic de 20x20 cm i a diferents punts repartits per tota la nau, i de manera simètrica respecte l'eix longitudinal, hi apareixen uns conjunts de quatre cairons estampats amb una decoració a base de radis que entre els quatre conformen un motiu de composició radial.

Els murs i les voltes són revestits i pintats. Cal destacar les restes de pintura mural en la zona del cor, definint una franja ornamental que ressegueix la nervadura de la geometria de la volta.

Observacions:

Descripció extreta de la fitxa de l' Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

Història

Segons Josep-Vicenç Mestre: "Capella construïda entre els segles XIV i XV i reformada l'any 1690. Sant Sebastià és el copatró d'Òdena, juntament amb sant Pere Màrtir, i la seva devoció al poble cal centrar-la vers les acaballes del segle XIV i principis del XV. En aquest període es va construir la primera capella, que es va reformar l'any 1690. Fins al segle XIX, en aquell indret es va celebrar la Fira d'Òdena, per la diada del titular sant Sebastià. La Fira, celebrada des del segle XVII, és com la Festa Major d'hivern del poble d'Òdena. Aquesta festa se celebrava el 20 de gener, coincidint amb l'onomàstica del sant. La festa, molt arrelada al poble, va anar evolucionant i consistia en instal·lar al carrer parades de joguines, jocs de bitlles, un mercat de garrins; s'organitzaven jocs de cucanya i el que és més curiós, botiguers d'arreu muntaven aquí les parades de torrons"

Segons Xavier Jorba: "La capella de Sant Sebastià, situada a la que antigament s'anomenava vall dels Aldorrells, era una de les capelles bastides en època tardana, entre els segles XIV i XV, a diferència de moltes d'altres del municipi que eren d'origen medieval. Algunes de les capelles tenien establert un donat que treballava les terres que envoltaven l'ermita a canvi del pagament d'uns censos anuals als obrers de la parròquia. Els donats de la capella de Sant Sebastià seran protagonistes de diferents bandositats durant el segle XVI. En una visita pastoral de l'any 1593 es descriu que la capella disposava de tres altars, i l'any 1731, el visitador demana posar una creu i prohibeix fer missa als altars del costat del major fins que no siguin adobades les pintures dels quadres".

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

JORBA i SERRA, Xavier (2011) Òdena, segles XVI i XVII. Parnass Edicions, Barcelona

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (1990): "La fira de Sant Sebastià", Òdena, Butlletí d'Informació Municipal. Nova època, 21, Ajuntament d'Òdena, Òdena, p.13

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (1991): "Òdena pam a pam: Altres capelles i oratoris del nostre terme: Sant Sebastià", Òdena, Butlletí d'Informació Municipal. Nova època, 25, Ajuntament d'Òdena, Òdena, pp.17

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (1992): "Sant Sebastià, festivitat del copatró i de la Fira d'Òdena", Butlletí de la parròquia de Sant Pere Apòstol d'Òdena, 33, Parròquia de Sant Pere d'Òdena, Òdena

